

SAJUNGOS VYRIAUSIASIS
ĮGALIOJINIS UŽSIENIO
REIKALAMS IR
SAUGUMO POLITIKAI

Briuselis, 2018 04 24
JOIN(2018) 7 final

BENDRA ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Ypatingasis administracinis Kinijos regionas Honkongas. 2017 m. metinė ataskaita

BENDRA ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

YPATINGASIS ADMINISTRACINIS KINIJOS REGIONAS HONKONGAS. 2017 M. METINĖ ATASKAITA

Santrauka

Nuo 1997 m., kai Honkongas buvo perduotas Kinijos Liaudies Respublikai (KLR), Europos Sąjunga (ES) ir jos valstybės narės atidžiai stebi Ypatingojo Administracinio Kinijos Regiono (YAR) Honkongo politinę ir ekonominę raidą pagal principą „viena šalis – dvi sistemos“. ES nuosekliai laikosi politikos „viena Kinija“ ir palaiko principą „viena šalis – dvi sistemos“ bei jo įgyvendinimą. Metinė Honkongo raidos ataskaita teikiama vykdant 1997 m. Europos Parlamente prisiimtą įsipareigojimą. Tai – 20-oji ataskaita; joje aptariami 2017 m. įvykiai.

2017 m. minimos perdavimo dvidešimtosios metinės. Šie metai YAR Honkongui buvo intensyvūs ir politiniu požiūriu sudėtingi, taip pat kilo sunkumų taikant principą „viena šalis – dvi sistemos“. 2017 m. vyko vyriausybės vadovo rinkimai, surengtas prezidento Xi Jinpingo vizitas, diskvalifikuoti dar keturi demokratiją remiantys įstatymų leidėjai, sudarytas prieštarinčiai vertinamas kolokacijos susitarimas, įskaitant Nacionalinio liaudies kongreso nuolatinio komiteto (angl. NPCSC) sprendimą jį patvirtinti, dėl kurio Honkongo teisinė bendruomenė iškėlė klausimų dėl jo teisinio pagrindo, nagrinėtos dešimtys politinio pobūdžio teisminių bylų (daugelis jų buvo susijusios su 2014 m. dalyvavimu judėjime „Occupy Central“).

Nepaisant tam tikrų problemų, principas „viena šalis – dvi sistemos“ apskritai taikytas tinkamai. Tačiau abejonės dėl laipsniško šio principo silpnėjimo kelia pagrįstų klausimų dėl jo įgyvendinimo ir didelio Honkongo autonomijos laipsnio ilguoju laikotarpiu.

Nors teisminėms institucijoms vėl teko spręsti tam tikrus politiškai opius teisminės peržiūros klausimus, teisinės valstybės principo buvo laikomasi, o teisminės institucijos išliko nepriklausomos ir nuosekliai laikėsi tinkamo teisinio proceso nuostatų.

Žodžio ir informacijos laisvės principų iš esmės yra laikomasi. Tačiau labiau išryškėjo dvi neigiamos tendencijos: savicenzūra pranešant apie Kinijos vidaus ir užsienio politikos raidą ir spaudimas žurnalistams.

Honkongas ir toliau buvo konkurencingas tarptautinio verslo ir finansų, taip pat svarbiausias pasaulyje verslo ryšių su žemynine Kinija centras.

Liepos 1 d. pareigas pradėjusi eiti naujoji administracija, siekdama padėti pagrindą naujaiveiklai, ėmėsi įvairių iniciatyvų žmonių gyvenimo lygiui gerinti. Vyriausybės vadovė Carrie Lam įsipareigojo stengtis mažinti politinį atotrūkį ir stengtis kurti įtraukią visuomenę. Vyriausybė paskelbė plačių užmojų planus įvairinti Honkongo ekonomiką, didinti inovacinius ir technologinius pajėgumus ir užtikrinti ilgalaikį konkurencingumą.

Teisinės valstybės principas, skaidri reglamentavimo sistema, labai žemas korupcijos ir nusikalstamumo lygis, taip pat viešojo administravimo veiksmingumas ir teisminių institucijų

nepriklausomumas padėjo išsaugoti ir puoselėti investicijoms palankią aplinką, kuri yra esminis Honkongo sėkmės veiksnys.

Kaip jau nurodyta ankstesnėse ataskaitose ir pažymėta kitais atvejais, ES ragina YAR Honkongą ir centrinės vyriausybės institucijas, vadovaujantis Pagrindiniu įstatymu, atnaujinti rinkimų reformą ir susitarti dėl demokratiškos, sąžiningos, atviros ir skaidrios rinkimų sistemos. Visuotinė rinkimų teisė padėtų vyriausybei užsitikrinti didesnę visuomenės paramą ir teisėtumą siekiant Honkongo ekonominių tikslų ir sprendžiant socialinius bei ekonominius uždavinius.

Politinė raida

Kovo 26 d. uždaras 1194 narių Rinkimų komitetas gana didele balsų persvara ketvirtąją Honkongo vyriausybės vadove išrinko Carrie Lam. Rinkimų kompanija vyko aktyviai ir dėl jos buvo ginčytasi, nors visi trys kandidatai buvo valdžiai palankios stovyklos atstovai. Informacija apie rinkimus žiniasklaidoje skelbta laisvai ir išsamiai, nors skaitmeninei žiniasklaidai buvo nustatyti tam tikri apribojimai. Vis dėlto rinkimus temdė kaltinimai Pekinui dėl kišimosi ir spaudimo. Carrie Lam pradėjo eiti pareigas liepos 1 d. Ji įsipareigojo bendradarbiauti su visų demokratiškos partijų atstovais ir, dėmesį sutelkdama į ekonomikos plėtrą ir opius socialinius klausimus, stengtis suderinti Honkongo visuomenės interesus. Dėl ankstesnės administracijos pradėtų opijų teisminių procedūrų jos kadencijos pradžia nebuvo lengva.

Diskusijos dėl priesaikos davimo, dėl kurių 2016 m. buvo diskvalifikuoti du įstatymų leidėjai, 2017 m. nesibaigė. Liepos mėn. buvo diskvalifikuoti dar keturi demokratinėms partijoms priklausantys įstatymų leidėjai (iš viso 6 iš 70)¹. Taip ši demokratijos rėmėjų stovykla keliose teisėkūros procedūrose *de facto* neteko savo veto galių. Jos galios blokuoti sprendimus vieno trečdaliaus balsų mažumakitoje procedūroje tapo labai trapios. Gruodžio mėn. valdžią remiantiems įstatymų leidėjams pasinaudojus silpnėjančia opozicijos įtaka, pavyko pakeisti Teisėkūros tarybos taisykles ir procedūras. Tapo sunkiau trukdyti priimti įstatymus, kuo demokratų stovykla anksčiau dažnai naudodavosi siekdama pasipriešinti vyriausybės įstatymams.

Įvairios grupės, skelbiančios laisvo apsisprendimo idėjas arba raginančios siekti visiškos nepriklausomybės, susilpnėjo. Raginimai siekti nepriklausomybės išblėso, nors universitetų miesteliuose dar galima pamatyti plakatų už nepriklausomybę.

Nepaisant įvairių sunkumų, **teisminių institucijų nepriklausomumas ir visapusiškas teisinės valstybės principo laikymasis** 2017 m. buvo išsaugotas. Tai ypač svarbu tam, kad Honkongas išliktų demokratiškas ir išlaikytų savo kaip tarptautinio verslo centro padėtį, taip

---

¹ Papildomi keturių įstatymų leidėjų (du iš jų diskvalifikuoti 2016 m., dar du – 2017 m. ir diskvalifikavimo neapskundė) rinkimai įvyko 2018 m. kovo 11 d.

pat galėtų siekti užmojų stiprinti savo kaip tarptautinio arbitražo ir tarpininkavimo centro vaidmenį.

2017 m. tęsėsi ne mažiau kaip dešimčiai Honkongo opozicinių partijų teisės aktų leidėjų iškeltos teisminės procedūros. Kai kuriems iš jų susiję su teismo procesais dėl įvairių veiksmų, nuo priesaikos davimo prieštaravimų iki trikdančio elgesio ir vėliavos išniekinimo.

Nuo kovo mėn. daugeliui žmonių iškelti kaltinimai neteisėtais susirinkimais, viešosios tvarkos pažeidimų kurstymu ir pan. daugiausia susiję su 2014 m. vykusiais judėjimo „Occupy Central“ protestais ir 2016 m. lapkričio mėn. prie Pekino ryšių administracijos vykusiomis demonstracijomis.

Rugpjūčio 17 d. Honkongo Apeliacinis teismas nuteisė tris judėjimo „Occupy“ lyderius (Joshua Wongą, Nathana Law ir Alexą Chow) kalėti už 2014 m. prie vyriausybės rūmų surengtą neteisėtą susirinkimą. Iki apeliacinio sprendimo priėmimo visi trys jau buvo atlikę viešųjų darbų bausmę. Teisingumo sekretorius apeliacine tvarka apskundė pirmą žemesnės instancijos teismo teisėjo priimtą nuosprendį, tvirtindamas, kad nuosprendis per švelnus. Įkalinta dar trylika demokratiją remiančių aktyvistų. Demokratinių partijų atstovai apkaltino vyriausybę silpninant teisinės valstybės principą ir naudojantis teismų sistema kaip ginklu opozicijai slopinti. Advokatų asociacija ir Teisės draugija paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame teigė, kad nėra požymių, jog sprendimams įtakos padarė politiniai motyvai.

Rugpjūčio 20 d. 22 000 žmonių dalyvavo taikiose eitynėse protestuodami prieš nuosprendį.

Trims judėjimo „Occupy“ lyderiams skyrus ilgesnę negu trijų mėnesių įkalinimo bausmę, jie neteko galimybės artimiausius penkerius metus dalyvauti Teisėkūros tarybos rinkimuose. Visi trys lyderiai vėliau paleisti už užstatą, kol bus priimtas Kasacinio teismo sprendimas².

Teisminiai procesai pradėti ne vien prieš opozicijos narius. Vasario 17 d. septyni policininkai nuteisti dvejiems metams kalėti už demokrato aktyvisto užpuolimą per 2014 m. judėjimo „Occupy“ protestą; dėl to valdžios rėmėjai išreiškė viešą nepasitenkinimą.

Kitas 2017 m. problemų kėlęs klausimas buvo **geležinkelio kolokacijos susitarimas** su žemynine Kinija. Projektas buvo rengiamas beveik dešimtmetį, tačiau procedūros paspartėjo liepos mėn., prasidėjus naujosios vyriausybės kadencijai. Pagal šį susitarimą naujos Honkongo–žemyninės Kinijos geležinkelio stoties teritorija bus nuomojama žemyninei Kinijai, kad joje muitinės procedūras būtų galima atlikti „vienos stotelės“ principu. Pagal siūlomą susitarimą žemyninei Kinijai bus suteikta beveik visapusiška jurisdikcija, galiojanti perone, traukinių kajutėse ir keleivių laukimo salėje. Jurisdikcija neapsiriboja imigracijos, muitinės ir karantino klausimais – ji taip pat apima baudžiamuosius ir kitus klausimus.

Vertinant praktinius aspektus, tai patogus susitarimas – ekonominiu ir logistiniu požiūriais Honkongą yra logiška prijungti prie Kinijos nacionalinio greitųjų traukinių tinklo. Tačiau buvo keliama klausimai dėl šio kolokacijos susitarimo derėjimo su principu „viena šalis – dvi

---

² 2018 m. vasario 6 d. Kasacinis teismas vieningai panaikino nuosprendžius dėl įkalinimo ir paliko galioti žemesnės instancijos teismo teisėjo nuosprendžius.

sistemos“. Gruodžio 27 d. NPCSC priėmė prieštaringai vertinamą sprendimą patvirtinti susitarimą. Teisinė bendruomenė išreiškė susirūpinimą dėl nepakankamo teisinio NPCSC sprendimo pagrindo – jų teigimu, sprendimas prieštarauja Pagrindiniam įstatymui. Tikimasi, kad 2018 m. pirmą pusmetį Teisėkūros taryba priims įgyvendinimo įstatymą.

Spalio 11 d. **ES pilietis** Benedictas Rogersas **neįleistas** į Honkongą. Nėra abejonių, kad Honkongo imigracijos institucijos yra įgaliotos spręsti, kas gali atvykti į Honkongo teritoriją. Tačiau iš Honkongo institucijų ir Kinijos užsienio reikalų ministerijos atstovo spaudai pateiktų komentarų paaiškėjo, kad sprendimą priėmė Pekinas, vadovaudamasis savo „užsienio reikalų“ srities kompetencija. Taigi kilo klausimų dėl principo „viena šalis – dvi sistemos“ įgyvendinimo, nes pagal Pagrindinį įstatymą imigracija priklauso Honkongo kompetencijai.

Paskutinis iš **dingusių knygų pardavėjų**, kurių bylos dar iki galo neišaiškintos, atsirado 2017 m. spalio mėn. Žemyninėje dalyje gimusį ir natūralizacijos būdu Švedijos pilietybę įgijusį Gui Minhai, kuris dingo 2015 m., žemyninės institucijos išleido į laisvę. 2018 m. sausio mėn. jis vėl sulaikytas.

Po knygų pardavėjų bylos pareiškus kaltinimus, kad iš Honkongo viešbučio sausio 27 d. pagrobtas Kinijos verslininkas Xiao Jianhua, vėl kilo susirūpinimas, kad Honkongo teritorijoje galbūt veikia žemyninės Kinijos saugumo pajėgos.

Lygios galimybės, teisės ir laisvės

Honkonge esama daug laisvės. Saviraiškos laisvė, žiniasklaidos laisvė ir informacijos laisvė yra pagrindinės pagal principą „viena šalis – dvi sistemos“ puoselėjamos vertybės ir svarbiausios sąlygos, padedančios užtikrinti Honkongo kaip pasaulinio verslo centro stiprumą. ES ragina visus suinteresuotuosius subjektus išsaugoti šias vertybes.

Nors Honkongo **žiniasklaida** vis dar yra labai laisva, jau kelerius metus kaupiasi problemos. 2017 m. Honkongo spaudos laisvės indeksas („Žurnalistai be sienų“) nusmuko keturiomis pozicijomis iki 73-ios, rekordiškai žemos pozicijos.

Paskutinėje metinėje spaudos laisvės ataskaitoje Honkongo žurnalistų asociacija padarė išvadą, kad savicenzūra griežtėja. 7 iš 10 žurnalistų pažymėjo, kad spaudos laisvė sumažėjo. Daugelis pagrindinių žiniasklaidos organizacijų bent iš dalies priklauso žemyninėms įmonėms, o šios daro įtaką jų informacijos aprėpčiai ir redakcijų politikai. Policija tyrė keletą žurnalistų bauginimo ir grasinimo jiems atvejų.

2017 m. įvyko vienas svarbus teigiamas pokytis: po kelerius metus reikštų skundų vyriausybė galiausiai panaikino draudimą apie su vyriausybe susijusius įvykius skelbti internetinėje žiniasklaidoje.

Honkonge saviraiškos laisvė pakankamai gerbiama, nors vis dažniau, kai kalbama opiomis laisvo apsisprendimo propagavimo arba raginimo siekti nepriklausomybės temomis, keliami klausimai dėl jos ribų. Kai metų pradžioje partijoms nepriklausomybės šalininkams buvo uždrausta įrengti kioskelius per Naujųjų metų pagal mėnulio kalendorių mugę, šios partijos išreiškė kritiką vyriausybei dėl to, kad ši pažeidė saviraiškos laisvės principą. Institucijos teigė, kad Honkongo nepriklausomybės skatinimas gali kelti pavojų visuomenės saugumui.

Reklamos stendai ir plakatai, kuriuose raginama siekti Honkongo nepriklausomybės, pastatyti ar iškabinti kelių Honkongo universitetų miesteliuose, galiausiai daugumoje miestelių buvo uždrausti. Rugsėjo 16 d. dešimties universitetų vadovai paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame pasipriešino Honkongo nepriklausomybės idėjoms ir pasmerkė „piktnaudžiavimą“ saviraiškos laisve. Dvylikos švietimo institucijų studentų sąjungos paskelbė bendrą atsakymą, kuriame gynė laisvę universitetų miesteliuose diskutuoti nepriklausomybės klausimais. Vyriausybė paneigė spėliones, kad ji vertė universitetus paskelbti pareiškimą, ir pridūrė, kad nepriklausomybės propagavimas nebus toleruojamas.

Honkongui dar reikia išspręsti įvairias socialines, ekonomines ir **nelygybės** problemas: Gini koeficientas pasiekė rekordinę 0,539³ poziciją, tad Honkongas tapo vienu iš didžiausia nelygybe pasižyminčių pasaulio miestų. Atotrūkis didėja, 10 proc. turtingiausių namų ūkių pajamos 44 kartus viršija 10 proc. vargingiausių namų ūkių pajamas. Skurdo mažinimas ir parama palankių sąlygų neturintiems asmenims yra vieni svarbiausių vyriausybės darbotvarkės punktų.

Honkonge vis dar nėra visapusiško **diskriminaciją draudžiančio** įstatymo. Kovo mėn. lygių galimybių komisija kartu su 75 didžiausiomis įmonėmis, Kinijos universitetu ir Honkongo advokatų asociacija paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame paragino vyriausybę priimti diskriminaciją dėl seksualinės orientacijos draudžiančius, lytinės tapatybės ir tarplytinio statuso teisės aktus. Vyriausybė į šį pareiškimą neatsakė.

Vyriausybė pateikė apeliacinius skundus dviejose precedentinėse bylose dėl tos pačios lyties partnerių. Jeigu Kasacinis teismas patvirtins ankstesnius sprendimus, tai gali paskatinti priimti visokią diskriminaciją draudžiantį įstatymą, kuriuo būtų uždrausta ir diskriminacija dėl seksualinės orientacijos.

Namų ūkio darbuotojams iš užsienio, kurių yra apie 320 000, ir toliau nebuvo užtikrinama pakankama darbo ir socialinė apsauga. Itin didelį nerimą kelia dvi dabartinės teisės aktų nuostatos dėl namų ūkio darbuotojų iš užsienio: reikalavimas gyventi darbo vietoje ir vadinamoji dviejų savaitių taisyklė, pagal kurią tokie darbuotojai, pasibaigus jų sutarčiai, turi per dvi savaites susirasti darbą, antraip gali būti išsiųsti iš šalies. Vyriausybė ėmėsi veiksmų, kad užkirstų kelią vergavimui už skolas ir neteisėtų įdarbinimo agentūrų veiklai, tačiau reikalingi ryžtingesni veiksmai.

Spalio 3 d. Aukštasis teismas pradėjo nagrinėti ieškinį prieš reikalavimą namų ūkio darbuotojams gyventi darbo vietoje. Šio reikalavimo panaikinimas būtų sveikintinas žingsnis stiprinant namų ūkio darbuotojų iš užsienio teises: žmogaus teisių grupės dažnai smerkia netinkamas jų gyvenimo sąlygas ir ragina valdžios institucijas dekriminalizuoti gyvenimą ne darbo vietoje.

Susirūpinimą tebekelia **prekyba žmonėmis**, visų pirma todėl, kad neįdiegta nuosekli teisės aktų ir politikos sistema. Siekdama spręsti šią problemą, YAR vyriausybė sudarė darbo grupę ir šiuo klausimu bendradarbiauja su ES ir kitais tarptautinės bendruomenės nariais.

---

³ Pasak YAR Honkongo vyriausybės, atsižvelgus į mokesčius ir socialines išmokas, Gini koeficientas būtų šiek tiek mažesnis (0,473).

Honkongas sustiprino bendradarbiavimą su žemynine Kinija, įskaitant bendras operacijas. ES ir Honkongo saugumo biuras liepos mėn. surengė sėkmingą praktinį seminarą prekybos žmonėmis tema ir laukia galimybių tęsti bendradarbiavimą.

Kovos su korupcija sistema išliko aktyvi ir atspari. Honkongas didžiuojasi labai griežtais skaidrumo ir kovos su korupcija priemonių standartais. Ir valdžios institucijos, ir politikos bei verslo sektoriaus lyderiai pripažįsta, kad skaidrumas, taip pat ir žemyninėse įmonėse, yra gyvybiškai svarbus tam, kad Honkongas išsaugotų savo kaip tarptautinio verslo centro dominavimą.

Honkongo ir žemyninės Kinijos santykiai

Įvairioms Honkongo visuomenės dalims nerimą kelia tam tikri dalykai, dėl kurių, jų nuomone, didelė Honkongo autonomija Kinijos Liaudies Respublikoje pamažu nyksta ir mažėja pagarba Honkongo vertybėms bei gyvenimo būdai pagal principą „viena šalis – dvi sistemos“.

Per vizitą Honkonge dvidešimtųjų perdavimo metinių proga prezidentas Xi Jinpingas pakartojo, kad centrinė vyriausybė yra pasiryžusi laikytis principo „viena šalis – dvi sistemos“. Jis taip pat pabrėžė, kad kelti grėsmę nacionaliniam saugumui ir suverenumui bei ginčyti centrinės vyriausybės galias yra draudžiama ir kad šių draudimų nevalia nepaisyti. Po Xi Jinpingo vizito ir jo pranešimo 19-ajame partijų kongrese iš kelių aukšto rango Pekino pareigūnų kalbų ir komentarų galima spręsti, kad Pagrindinis įstatymas aiškinamas naujai ir Kinija tvirtina turinti visapusišką jurisdikciją Honkonge.

Lapkričio mėn. NPCSC balsavo už tai, kad Honkongo pagrindinio įstatymo, kuriame išvardyti KLR nacionaliniai įstatymai, taikytini ir Honkonge, III priede būtų išdėstytas nacionalinis himno įstatymas. YAR Honkongo vyriausybė pažymėjo, kad nacionalinis himno įstatymas būtų taikomas YAR atitinkamais vietos teisės aktais. Kai kurių nacionaliniuose įstatymuose numatytų nuobaudų Honkonge negalima taikyti dėl didelių baudžiamosios teisės skirtumų. Taikymas atgaline data nenumatytas.

Susirūpinimą dėl principo „viena šalis – dvi sistemos“ įgyvendinimo sukėlė dar du 2017 m. įvykiai: Pekino sprendimas neįleisti ES piliečio į Honkongą ir gruodžio 27 d. NPCSC sprendimas patvirtinti kolokacijos susitarimą, deramai nesiremiant Pagrindiniu įstatymu.

Gruodžio mėn. Honkongas ir žemyninė Kinija pasirašė susitarimą dėl operatyvesnių pranešimų sistemos (tiems atvejams, kai vieno regiono gyventojai sulaikomi už nusikaltimus kitame regione) kūrimo. Abi šalys įsipareigojo, asmenį sulaikius už smulkius nusikaltimus, informuoti viena kitą per septynias darbo dienas (sudėtingesniais atvejais per šiek tiek ilgesnį laikotarpį). Susitarimu, kurį sudaryti paskatino penkių knygų pardavėjų dingimas, užtikrinamas didesnis skaidrumas.

Gruodžio mėn. 1 989 rinkėjų kolegija, įskaitant apie 300 demokratinių partijų atstovų, taip pat išrinko 36 Honkongo atstovus į Nacionalinį liaudies kongresą (NLK). Rinkimų kampanija buvo užginčyta. Pagal naujas Nacionalinio liaudies kongreso kovo mėn. priimtas taisykles Honkongo kandidatai turėjo pasirašyti deklaraciją, kad laikysis nacionalinės konstitucijos ir

Honkongo pagrindinio įstatymo, principo „viena šalis – dvi sistemos“, bus lojalūs Kinijos Liaudies Respublikai ir Ypatingajam Administraciniam Kinijos Regionui Honkongui ir nepriims jokios su rinkimais susijusios finansinės paramos iš užsienio valstybių. Tuo pagrindu dešimties vietos gyventojų ir demokratų stovyklų kandidatų paraiškos buvo atmetos kaip negaliojančios. Dėl 36 vietų faktiškai varžėsi keturiasdešimt devyni kandidatai, vienuolika išrinkta pirmą kartą.

Ekonominė raida

Honkongas toliau klesti kaip tarptautinis Azijos finansų ir prekybos centras ir įvairiose pasaulio ekonomikos konkurencingumo apžvalgose pristatomas kaip lyderis. Tačiau vyriausybei ir verslo bendruomenei susirūpinimą kelia ilgalaikės galimybės konkuruoti su Honkongo regioniniais konkurentais. Siekdama apibrėžti Honkongo ekonomikos ateitį, 2017 m. vyriausybė įgyvendino įvairias iniciatyvas, kuriomis stengėsi skatinti didesnę plėtrą, ypač inovacijų ir technologijų sektoriuose, ir išnaudoti savo vaidmenį pagal Kinijos Juostos ir kelio iniciatyvą (angl. *The Belt and Road Initiative*).

Tvarus augimas 2017 m.

Stabiliai gerėjant išorės ekonominei aplinkai, Honkonge užtikrintas ekonomikos augimas, maža infliacija ir visiškas užimtumas. 2017 m. realiojo BVP augimas siekė 3,8 proc.⁴, tai yra, palyginti su 2016 m. užregistruotu 2 proc. augimo tempu, paspartėjo beveik dvigubai. Augimą užtikrinti padėjo stabilus prekių ir paslaugų eksportas, investicinės išlaidos ir vartojimas. Vidaus rinka veikė sėkmingai, ją palaikė palankios užimtumo sąlygos ir pozityvesnė nuotaika verslo sektoriuje. Metinis nedarbo lygis siekė 3,1 proc. 2017 m. infliacinis spaudimas buvo nedidelis – 1,7 proc.

Dėl pakankamo likvidumo, teigiamų rinkos perspektyvų ir stabilių įmonių pajamų „Hang Seng Index“ 2017 m. lenkė kitus pagrindinius Azijos indeksus. Palyginti su praėjusių metų rezultatais, jis padidėjo daugiau kaip 35 proc., ir 2017 m. gruodžio mėn. sudarė 29 919. Pradinis viešas akcijų platinimas, nepaisant mažesnio (palyginti su 2016 m.) vidutinio sandorių dydžio, buvo aktyvus. Tačiau Honkongas prarado savo kaip didžiausios pradinio viešo akcijų platinimo rinkos poziciją ir pagal pritrauktų lėšų kiekį 2017 m. nukrito į trečią vietą po Niujorko ir Šanchajaus. Reitingo sumažėjimą iš dalies galėjo lemti tai, kad labai didelių vertybinių popierių biržos prekybos sąrašų nėra, tad Kinijos technologijų įmonės vis dažniau nori būti įtraukiamos į JAV vertybinių popierių biržų prekybos sąrašus. Iš pradinio viešo akcijų platinimo gaunamos lėšos 2017 m. sumažėjo iki 128,5 mlrd. HKD, tai yra, 34,2 proc.⁵. Apie 50 proc. į vertybinių popierių biržos prekybos sąrašus įtrauktų įmonių buvo žemyninės Kinijos įmonės.

---

⁴ Šaltinis – jeigu nenurodyta kitaip, visi makroekonominiai duomenys gauti iš Honkongo gyventojų surašymo ir statistikos departamento.

⁵ Šaltinis – „Hong Kong Exchange and Clearing Ltd.“.

Pripažindamas konkurencinį spaudimą, Honkongas stengiasi į vertybinių popierių biržos prekybos sąrašus įtraukti naujų ekonomikos šalių įmones, tad Honkongo vertybinių popierių birža 2017 m. gruodžio 15 d. paskelbė, kad išplės savo prekybos sąrašus ir įtrauks besivystančių ir novatoriškų sektorių emitentus, kurie taiko svarines balsavimo teisių sistemas (dviejų klasių sistemas)⁶, taip pat pajamų dar negaunančius biotechnologijų sektoriaus emitentus. Pakitus Vertybinių popierių ir ateities sandorių komisijos pozicijai, baigėsi ilgai trukusios diskusijos dėl to, kad 2014 m., ruošiantis įtraukti „Alibaba Group Holding Ltd.“ į Niujorko vertybinių popierių biržos prekybos sąrašą, reguliavimo institucija atmetė pasiūlymą dėl specialių balsavimo teisių.

Honkongo finansų reguliavimo institucijos pradėjo įgyvendinti įvairias iniciatyvas finansinių technologijų plėtrai skatinti. Siekdama paspartinti finansines inovacijas, Honkongo vyriausybė ir reguliavimo institucijos pasirašė bendradarbiavimo susitarimus su kitiems finansinių technologijų centrams, įskaitant Jungtinę Karalystę ir Singapūrą, atstovaujančiais partneriais.

Pradėjus įgyvendinti programą „Bond Connect“ (2017 m. liepos mėn.) Honkongo ir Kinijos finansiniai saitai bus stiprinami toliau. Programa parengta pagal „Shanghai-Hong Kong Stock Connect“ (pradėta įgyvendinti 2014 m.) ir „Shenzhen-Hong Kong Stock Connect“ (2016 m.) programų pavyzdį. Pradiniu etapu vykdoma tik į šiaurinę dalį nukreipta vienakryptė prekyba. Kartu su 2015 m. pradėta įgyvendinti fondų abipusio pripažinimo programa Honkongas sukūrė daugybę kanalų, kuriais savo kapitalo rinkas susiejo su Kinija, o liberalizuojant Kinijos kapitalo rinkas ir toliau užėmė lyderio poziciją.

2017 m. politiniame pranešime Vyriausybės vadovė Carrie Lam pasiūlė per penkerius metus padvigubinti išlaidas moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai nuo 0,73 iki 1,5 proc. BVP ir imtis įvairių priemonių plėtrai paspartinti. 2017 m. įkurtas 2 mlrd. HKD biudžetą valdantis Inovacijų ir technologijų rizikos fondas technologijų sektoriaus startuoliams paremti. Tų pačių metų sausio mėn. Honkongas ir Šendženas pasirašė susitarimą dėl technologijų parko steigimo Lok Ma Chau, dviejų miestų pasienyje. Abi susitarimo šalys tikisi papildyti viena kitos veiklą technologijų plėtros srityje, kad galėtų konkuruoti su kitais pasauliniais technologijų centrais.

Kinijos Juostos ir kelio iniciatyva buvo esminis YAR Honkongo politikos darbotvarkės punktas. Honkongo vyriausybė pabrėžė, jog reikia išnaudoti šios iniciatyvos ir Guangdongo, Honkongo, Makao įlankos regiono (Didesniojo įlankos regiono (angl. *Greater Bay Area*)) plėtros teikiamas galimybes. Deklaruojamas iniciatyvos tikslas – pasiekti, kad pagal Juostos ir kelio iniciatyvą YAR būtų verslo paslaugų, finansavimo ir turto valdymo centras, kad miestas taip pat taptų Azijos infrastruktūros investicijų banko (AIIB) ginčų sprendimo ir arbitražo

---

⁶ Dviejų klasių akcijų sistemoje vienai akcininkų grupei suteikiama daugiau balsavimo teisių negu kitoms. Ši sistema populiari technologijų įmonėse, tačiau įmonių valdyme dalyvaujantys akcininkai ją vertina priešingai.

centru. 2017 m. Honkongui pavyko tapti AIIB nariu – nesuvereniu Kinijai priklausančiu nariu.

Gruodžio mėn. Honkongo institucijos ir Nacionalinė plėtros ir reformų komisija pasirašė susitarimą dėl palankesnių sąlygų sukūrimo Honkongui dalyvauti Kinijos Juostos ir kelio iniciatyvoje. Susitarime numatytos konkrečios šešių pagrindinių sričių priemonės:

- i) finansų ir investicijų,
- ii) infrastruktūros ir jūrų paslaugų,
- iii) palankesnių ekonominių ir prekybos sąlygų kūrimo,
- iv) žmonių tarpusavio santykių,
- v) Didesniojo įlankos regiono plėtros ir
- vi) projektų susiejimo ir ginčų sprendimo paslaugų.

Privatusis sektorius vis aktyviau dalyvauja Juostos ir kelio iniciatyvos projektuose, tačiau verslo subjektų interesai daugiausia apsiriboja ASEAN regionu. Gruodžio mėn. Kinijos plėtros bankas išleido pirmąją Juostos ir kelio obligaciją.

Toliau stengdamasi stiprinti kovą su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, birželio mėn. Vyriausybė paskelbė 2017 m. Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu įstatymą (iš dalies pakeistą įstatymą, iš dalies pakeistos nuostatos dėl finansų įstaigų) ir 2017 m. Įmonių įstatymą (iš dalies pakeistą įstatymą). Pirmasis įstatymas priimtas siekiant taikyti teisės aktuose nustatytus išsamaus klientų patikrinimo ir duomenų registravimo reikalavimus tam tikroms ne finansų įmonėms ir tam tikrų profesijų asmenims, kai šie sudaro nurodytus sandorius. Antrasis įstatymas priimtas siekiant Honkonge įkurtoms įmonėms nustatyti reikalavimą tvarkyti Svarbių kontrolierių registrą ir taip saugoti informaciją apie tikruosius savininkus. Teisėsaugos pareigūnams pareikalavus, šį registrą turi būti leidžiama tikrinti.

Pagrindinis abiejų įstatymų tikslas – užtikrinti, kad Honkongo reguliavimo tvarka atitiktų esamą padėtį ir Finansinių veiksmų darbo grupės (angl. FATF) skelbiamus tarptautinius reikalavimus. Tačiau atsižvelgdama į konsultacijose surinktus duomenis, Vyriausybė nusprendė prieigą prie informacijos apie tikruosius savininkus suteikti tik kompetentingoms institucijoms ir viešai neskelbti šios informacijos. Svarbu pažymėti, kad informacijos atskleidimo reikalavimai būtų taikomi tik Honkonge įsteigtoms, o ne registruotoms ar į Honkongo vertybinių popierių biržos prekybos sąrašus įtrauktoms privačioms įmonėms. Teisėkūros taryba abu įstatymus priėmė 2018 m. sausio 24 d.

Prekybos politika

Išorės prekybos srityje Honkongas siekė sudaryti laisvos prekybos ir investicijų susitarimus, daugiausia dėmesio skirdamas prekybos ir investicijų sąsajoms pagal Kinijos Juostos ir kelio iniciatyvą. 2017 m., be jau esamų prekybos susitarimų su Naująja Zelandija, Europos laisvosios prekybos asociacija ir Čile, Honkongas pasirašė ir sudarė keletą dvišalių susitarimų ir pradėjo derybas su naujais partneriais. Buvo tęsiamos derybos su Gruzija ir Maldyvais. Gegužės mėn. Honkongas pradėjo derybas dėl laisvosios prekybos susitarimo su Australija.

Lapkričio mėn. per ASEAN aukščiausiojo lygio susitikimą pasirašytas laisvosios prekybos susitarimas ir su juo susijęs investicijų susitarimas. Su Bahreinu, Meksika, Mianmaru ir JAE pasirašyti investicijų skatinimo ir apsaugos susitarimai, su Iranu ir Rusija vyko derybos. Honkongas ir toliau buvo aktyvus PPO narys, ištikimai rėmė daugiašališkumo principą.

Regioninės integracijos srityje 2017 m. birželio mėn. pagal Honkongo ir žemyninės Kinijos glaudesnės ekonominės partnerystės susitarimą (angl. CEPA) pasirašyti du nauji susitarimai – investicijų susitarimas ir ekonominio ir techninio bendradarbiavimo susitarimas. Šiais susitarimais Honkongo verslo subjektams sukurtos palankiausios sąlygos investuoti (ir paslaugų, ir ne paslaugų sektoriuose) Kinijoje ir Honkongui atvertos galimybės aktyviau dalyvauti Kinijos Juostos ir kelio iniciatyvoje. Taip pat pažymėtina, kad spalio mėn. glaudesnės ekonominės partnerystės susitarimas pasirašytas su Makao. Honkongas ir Makao sudarė po atskirą glaudesnės ekonominės partnerystės susitarimą su žemynine Kinija. Visos trys administracijos numatė remdamosi savais glaudesnės ekonominės partnerystės susitarimais kurti naują, bendrą platformą, kuria būtų toliau skatinamas prekybos liberalizavimas, palankesnės prekybos sąlygos ir investicijos į Didesnįjį įlankos regioną.

Turto rinka ir būsto sektorius

Dėl žemų palūkanų normų, perteklinio likvidumo ir didelės investuotojų paklausos 2017 m. turto rinka pasiekė rekordines aukštumas. Ypač pažymėtina, kad privataus gyvenamojo nekilnojamojo turto kainos palyginti su 2016 m. padidėjo 16,7 proc.⁷, tad Honkongas tapo brangiausia pasaulio būsto rinka. Būsto pirkėjams šis urbanistinis centras yra mažiausiai prieinamas pasaulyje. Naujuose pastatuose įrengiamų butų vidutinis plotas buvo mažinamas, kad naujiems būsto pirkėjams jie būtų labiau prieinami. Privataus gyvenamojo būsto ir nuomos kainoms toliau augant, viešojo būsto paklausa dar labiau padidėjo.

Honkongo institucijos labai stengėsi padidinti pasiūlą ir valdyti paklausą, tačiau kol kas šiomis pastangomis pastebimo pagerėjimo nepasiekta. Praėjusiais metais pradėtos taikyti paklausos paskatintos priemonės (sugriežtintas hipotekinis skolinimas, ne pirmą būstą perkantiems pirkėjams taikomas dvigubas 15 proc. žyminis mokestis) liko galioti. Sukurtos arba patobulintos įvairios viešojo būsto programos, buvo spartinama projektų plėtra. Tačiau, turint galvoje žemės trūkumą, ilgalaikės būsto pasiūlos tikslo įgyvendinimas vyriausybei bus didžiulis iššūkis. Siekdama užsitikrinti visuotinį bendruomenės pritarimą, Vyriausybės vadovė 2017 m. rugsėjo mėn. sudarė 30 narių darbo grupę. Žemės pasiūlos klausimų darbo grupė 2018 m. bendraus su visuomene ir apžvelgs įvairias prieštarigai vertinamas galimybes, pavyzdžiui, žemės įsisavinimo, miestų atnaujinimo spartinimo ir saugomų parkų eksploatavimo.

Biudžeto valdymas, skurdas ir gerovės atotrūkis

---

⁷ Šaltinis – Honkongo turto rinkos apžvalga, YAR Honkongo Reitingų ir vertinimo departamento mėnesinis leidinys.

Nuo 1997 m. Honkongo vyriausybė sukaupė didelius fiskalinius rezervus. Finansų sekretorius Paulas Chanas 2017 m. vasario mėn. pristatė tvirtus YAR Honkongo fiskalinės ataskaitos rodiklius: 2016–2017 m. biudžeto perteklius sudarė 3,7 proc. BVP; numatoma, kad 2017–2018 m. rezervai sudarys 37 proc. BVP. Greta įvairių vienkartinų lengvatinių priemonių biudžete numatyta, pasinaudojant biudžeto pertekliumi, daugiau išlaidų skirti vyresnio amžiaus žmonių priežiūrai ir inovacijų plėtrai. Kadangi fiskaliniai rezervai viršijo 1 trln. HKD, Vyriausybės vadovė Carrie Lam įsipareigojo padidinti įvairių politikos sričių išlaidas. Stabili fiskalinė padėtis taip pat leido administracijai sumažinti įmonėms tenkančią mokesstinę našta. Greta kitų priemonių Vyriausybės vadovė pasiūlė pirmiesiems 2 mln. HKD pelno taikyti 8,25 proc. juridinių asmenų pelno mokesčio tarifą.

Nepaisant tvirto ekonomikos augimo ir perteklinio biudžeto, skurdo rodikliai prastėjo, pajamų skirtumai didėjo, o tai daugiausia lėmė spartus visuomenės senėjimas. Atlikus naujausią vyriausybės tyrimą⁸ nustatyta, kad 1,35 iš 7,35 milijonų miesto gyventojų pragyvenimo lygis yra žemesnis už oficialią skurdo ribą. 2016 m. skurdas padidėjo 0,2 procentiniais punktais iki rekordinio 19,9 proc. lygio. Vyriausybė įsipareigojo įgyvendinti reikiamą mokesčių ir socialinės apsaugos politiką, kad įvairūs visuomenės sluoksniai galėtų dalytis ekonominės plėtros rezultatais ir vyriausybės ištekliais.

Aplinkos apsaugos politika

2017 m. politikos darbotvarkėje aplinkos apsaugai skirta daugiau dėmesio. Paskelbta ir pradėta įgyvendinti keletas iniciatyvų ir teisėkūros procedūrų. Honkongas užsibrėžė pereiti prie mažai anglies dioksido išskiriančių technologijų ekonomikos ir tapti žaliausiu Kinijos regionu. Atsižvelgdamas į Paryžiaus susitarimą, Honkongas sausio mėn. paskelbė ataskaitą „Klimato politikos veiksmų planas iki 2030+“. Ataskaitoje nustatytas naujas Honkongo tikslas iki 2030 m. nuo 26 iki 36 proc. sumažinti absoliutųjį išmetamo anglies dioksido kiekį, palyginti su 2005 m., ir išdėstyti suderinti šio tikslo įgyvendinimo planai. Stengiantis sumažinti komunalinių atliekų kiekį ir jas geriau valdyti, kovo mėn. paskelbtas išsamus pasiūlymas dėl kietųjų komunalinių atliekų apmokestinimo programos, kurią būtų pradėta vykdyti 2019 m.

Gruodžio mėn. pradėjo veikti Elektrinių ir elektroninių atliekų tvarkymo centras. Ši Europos atliekų tvarkymo įmonės (įkūrusios bendrą įmonę su vietos paslaugų teikėju) pastatytas ir valdomas centras yra pirmas tokio pobūdžio centras Honkonge. Honkongas taip pat pradeda įgyvendinti trijų etapų planą, kad iki 2021 m. būtų nutraukta prekyba dramblio kaulu. 2017 m. liepos mėn. Vyriausybė pateikė atitinkamą įstatymą Teisėkūros tarybai nagrinėti (įstatymas priimtas 2018 m. sausio mėn.).

2017 m. ES ir Honkongo dvišaliai santykiai ir bendradarbiavimas

---

⁸ Šaltinis – YAR Honkongo vyriausybės 2016 m. skurdo Honkonge padėties ataskaita, 2017 m. lapkričio mėn.

Europos Sąjunga ir Honkongas yra svarbūs prekybos ir investicijų partneriai. 2017 m. jie toliau stiprino dvišalius santykius.

Europos Sąjunga yra antra pagal dydį Honkongo prekybos partnerė (po Kinijos) ir viena pagrindinių užsienio investuotojų. Honkonge įkurta daugiau kaip 2 100 ES įmonių, tad ES įmonės sudaro didžiausią užsienio verslo bendruomenę mieste. Honkongas savo ruožtu yra 14-asis pagal dydį prekybos prekėmis partneris ir vienas pagrindinių ES prekybos paslaugomis partnerių Azijoje.

2017 m., palyginti su praėjusiais metais, ES prekių eksportas į Honkongą padidėjo 5 proc. iki 36,8 mlrd. EUR, o importas iš Honkongo sudarė 11,2 mlrd. EUR, dėl to ES prekybos perteklius pasiekė 25,6 mlrd. EUR ir buvo ketvirtas pagal dydį ES išorės prekybos perteklius. ES prekių eksportą į Honkongą skatina nuolatinė mašinų ir įrangos, juvelyrinių dirbinių, drabužių, prabangos prekių, maisto produktų, vyno ir automobilių paklausa.

ES ir Honkongo dvišalė prekyba paslaugomis išliko stabili. 2016 m. (paskutiniai metai, apie kuriuos turima duomenų) dvišalė prekyba paslaugomis siekė 22,3 mlrd. EUR. ES paslaugų importas iš Honkongo siekė 11,4 mlrd. EUR, o eksportas į Honkongą – 10,9 mlrd. EUR, tad ES deficitas sudarė 461 mln. EUR.

Tarp ES ir Honkongo susiformavo dideli dvikrypčiai investicijų srautai. Honkongas yra viena pagrindinių ES tiesioginių investicijų vietų. Neskaičiuojant lengvatinių mokesčių zonų centrų, ES yra antra pagal dydį Honkongo užsienio investuotoja (po žemyninės Kinijos), 2016 m. (paskutiniai metai, apie kuriuos turima duomenų) jai teko 9,7 proc. visų tiesioginių užsienio investicijų. Nemaža procentinė ES investicijų Kinijoje dalis įgyvendinama per Honkongą. Vienos pagrindinių to priežasčių – aukštos kokybės paslaugų teikėjai ir teisinės valstybės principo laikymasis. Honkongas savo ruožtu išlieka antru pagal svarbą ES tiesioginiu Azijos regiono investuotoju (po Japonijos); tai iš dalies lemia tai, kad nemaža Kinijos išorės investicijų Europoje dalis įgyvendinama per Honkongą. Siekdami išnagrinėti galimybę pradėti derybas dėl investicijų susitarimo, 2017 m. kovo ir lapkričio mėn. ES ir Honkongas surengė neoficialias derybas.

Lapkričio 16 d. Honkonge surengtas 11-asis ES ir Honkongo struktūrinio dialogo susitikimas⁹. Abi šalys aptarė daug įvairių klausimų ir išskyrė tolesnio bendradarbiavimo sritis, iš kurių ypač pabrėžtos intelektinės nuosavybės apsaugos, muitinės reikalų, aplinkos (atliekų tvarkymo ir prekybos laukiniais augalais ir gyvūnais) ir konkurencijos politikos sritys. Abi šalys pasikeitė nuomonėmis reguliavimo klausimais, įskaitant viešuosius lengvuosius autobusus ir viešuosius pirkimus, ir susitarė toliau stengtis geriau suprasti viena kitai susirūpinimą keliančius klausimus ir viena kitos prioritetus. Per struktūrinį dialogą pirmą kartą surengtas ekspertų susitikimas finansinių paslaugų tema. Abi šalys pateikė viena kitai naujausią informaciją apie atitinkamus sektoriuje įvykusius pokyčius ir aptarė

⁹ https://eeas.europa.eu/delegations/benin/35762/joint-press-statement-structured-dialogue-meeting-between-hksarg-and-european-union-explores_en

bendradarbiavimo finansinio reguliavimo (ypač lygiavertiškumo ir tarpusavio pripažinimo fondų) srityse stiprinimo būdus.

Dėl bendradarbiavimo muitinės srityje pažymėtina, kad ES ir Honkongas, rengdamiesi sudaryti galimą tarpusavio pripažinimo susitarimą (angl. MRA), šiuo metu vertina atitinkamų įgaliotų ekonominės veiklos vykdytojų (angl. AEO) programų suderinamumą. ES yra įsipareigojusi 2018 m. kartu su Honkongu tęsti įgaliotų ekonominės veiklos vykdytojų tarpusavio pripažinimo procesą.

Honkongo mokslinių tyrimų dotacijų tarybos bendro finansavimo mechanizmas (sukurtas 2015 m., siekiant paskatinti bendradarbiavimą pagal ES bendrąją programą „Horizontas 2020“) davė tolesnių rezultatų. Pirmaisiais įgyvendinimo metais programa veikė tinkamai, visos 2016–2017 m. lėšos paskirstytos.

Įgyvendindama sąžiningo apmokestinimo pasaulio lygmeniu darbotvarkę, gruodžio 5 d. ES paskelbė mokesčių srityje nebendradarbiaujančių šalių ir teritorijų sąrašą (toliau – sąrašas). Atsižvelgiant į pastaruosiu metu Honkongo vykdytą politiką ir teisės aktų pasiūlymus bei į Honkongo įsipareigojimą spręsti ES per vertinimo procesą (ypač pagal skaidrumo ir sąžiningo apmokestinimo kriterijus) iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus, Honkongas į šį sąrašą neįtrauktas. Todėl padaryta išvada, kad, jei Honkongas iki 2018 m. pabaigos įvykdys savo įsipareigojimus, jis bus laikomas bendradarbiaujančia teritorija. ES stebės, ar šie įsipareigojimai efektyviai vykdomi ir tęs su Honkongo institucijomis užmegztą konstruktyvų dialogą.

ES verslo interesams Honkonge atstovauja Europos prekybos rūmai (angl. ECC). Europos prekybos rūmai turi penkias verslo tarybas, kurios daugiausia dėmesio skiria automobilių, intelektinės nuosavybės, energetikos ir aplinkos sektoriams, finansinėms paslaugoms ir informacijai, ryšiams ir technologijoms. Stengdamiesi palengvinti dialogą su vyriausybe, Rūmai glaudžiai bendradarbiauja su Honkongo ir Makao ES biuru. 2017 m. Europos prekybos rūmai stengėsi aktyviau ir koordinuočiau atstovauti ES verslo bendruomenei – teikė išsamią informaciją vyriausybei, pabrėžė Europos verslo subjektų interesus, prioritetus ir rekomendacijas, organizavo įvairias apskritojo stalo diskusijas su vyriausybės atstovais, stengdamiesi sustiprinti verslo subjektų ir vyriausybės tarpusavio ryšius.

ES ir jos valstybių narių diplomatinės atstovybės Honkonge toliau bendradarbiavo siekdamos didinti ES matomumą Honkonge. Siekdamas šio tikslo, ES biuras Honkonge surengė keletą ES atstovybių vadovų ir vyresniųjų Honkongo vyriausybės, Teisėkūros tarybos ir teisminių institucijų pareigūnų, taip pat kitų lyderių, įskaitant verslo pasaulio atstovus, dialogo susitikimų. ES ir Honkongas taip pat bendradarbiavo, siekdami stiprinti žmonių tarpusavio ryšius, ypač akademinio bendradarbiavimo, studentų judumo, kultūros ir kūrybos pramonės srityse.

ES diplomatinės atstovybės ir kultūros institutai su vietos partneriais surengė ne vieną pažintinį renginį. Pavyzdžiui, surengtas ES filmų festivalis ir jo atidarymo koncertas, Honkongo knygų mugėje pirmą kartą įrengtas ES standas, surengta ES kalbų diena, su vietos mokyklomis surengtas trumpų animacinių filmų ES tema konkursas, organizuotos paplūdimio

valymo akcijos, keletas seminarų žmogaus teisių tema. ES tikisi išnaudoti įgytą pagreitį ir toliau bendradarbiauti su vyriausybe, pilietine visuomene ir įmonėmis skatinant keistis nuomonėmis teisių ir laisvių klausimais.

2017 m. surengta keletas aukšto lygio ES institucijų atstovų vizitų. Svarbiausias iš jų – gruodžio mėn. surengtas Europos Komisijos pirmininko pavaduotojo Valdžio Dombrovskio vizitas; jis susitiko su vyriausybės vadove, finansų sekretoriumi, finansinių paslaugų sekretoriumi ir Honkongo pinigų institucija. 2017 m. Europos Parlamento nariai dukart lankėsi Honkonge. Gruodžio 13 d. Europos Parlamentas, atsižvelgdamas į per 20 metų nuo perdavimo įvykusius pokyčius, priėmė rekomendaciją dėl Honkongo¹⁰.

---

¹⁰ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2017-0495&language=EN&ring=A8-2017-0382>